

**ANALIZA ZDRAVSTVENOG STANJA
ODRASLOG STANOVNIŠTVA
SREMSKOG OKRUGA ZA 2007. GODINU**

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Srbije na teritoriji Sremskog okruga živi 335204 stanovnika. U ukupnom broju stanovništva ženski pol je dominantniji sa 51 % učešća. Stanovništvo pripada vrlo staroj populaciji jer je udeo stanovništva starijeg od 65 godina u opštoj strukturi preko 10%. Stopa nataliteta je niska i iznosi 9,8/1000 stanovnika a opšta stopa mortaliteta na teritoriji Sremskog okruga je visoka i iznosi 14,6/1000. Kao rezultat smanjenog broja živorodjenih i povećanog broja umrlih smanjio se i porast broja stanovništva što ukazuje na pad stopa prirodnog priraštaja. Za okrug Srema on iznosi – 4,8.

Vodeći uzroci smrti odraslog stanovništva su:

- bolesti kardiovaskularnog sistema (58%)
- maligniteti (18%)

Najredji uzroci smrtnosti su :

- trudnoća, radjanje, babinje
- bolesti mišićno koštanog sistema
- bolesti krvi i krvnih organa
- duševni poremećaj

Uzroci umiranja u sremskom okrugu	2006		2007	
	broj	%	Broj	%
bolesti sistema krvotoka (I)	2952	70,47	3300	76,58
tumori (C)	485	11,58	411	9,54
simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R)	284	6,78	39	0,91
bolesti sistema za disanje (J)	148	3,53	157	3,64
bolesti sistema za varenje (K)	72	1,72	63	1,46
povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S)	49	1,17	90	2,09
bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem (E)	48	1,15	46	1,07
bolesti nervnog sistema (G)	35	0,84	28	0,65
povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (T)	34	0,81	91	2,11
bolesti mokraćno-polnog sistema (N)	26	0,62	34	0,79
drugi spoljašnji uzroci povredjivanja (X)	13	0,31		
drugi spoljašnji uzroci povredjivanja (Y)	10	0,24		
zarazne bolesti i parazitarne bolesti (A)	7	0,17	25	0,58
tumori i bolesti krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D)	6	0,14	16	0,37
duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F)	6	0,14	5	0,12
drugi spoljašnji uzroci povredjivanja (W)	6	0,14		
bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M)	3	0,07	2	0,05
bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva (L)	2	0,05		
stanja u porodjajnom periodu (P)	1	0,02		
saobraćajni udesi (V)	1	0,02		
faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	1	0,02		
bolesti izazvane drugim parazitima (B)			1	0,02
urodjene nakaznosti, deformacije I hromozomske nenormalnosti (Q)			1	0,02
ukupno:	4189	100	4309	100

Grafikon br 1 : Struktura mortaliteta u Sremskom okrugu za 2007. god

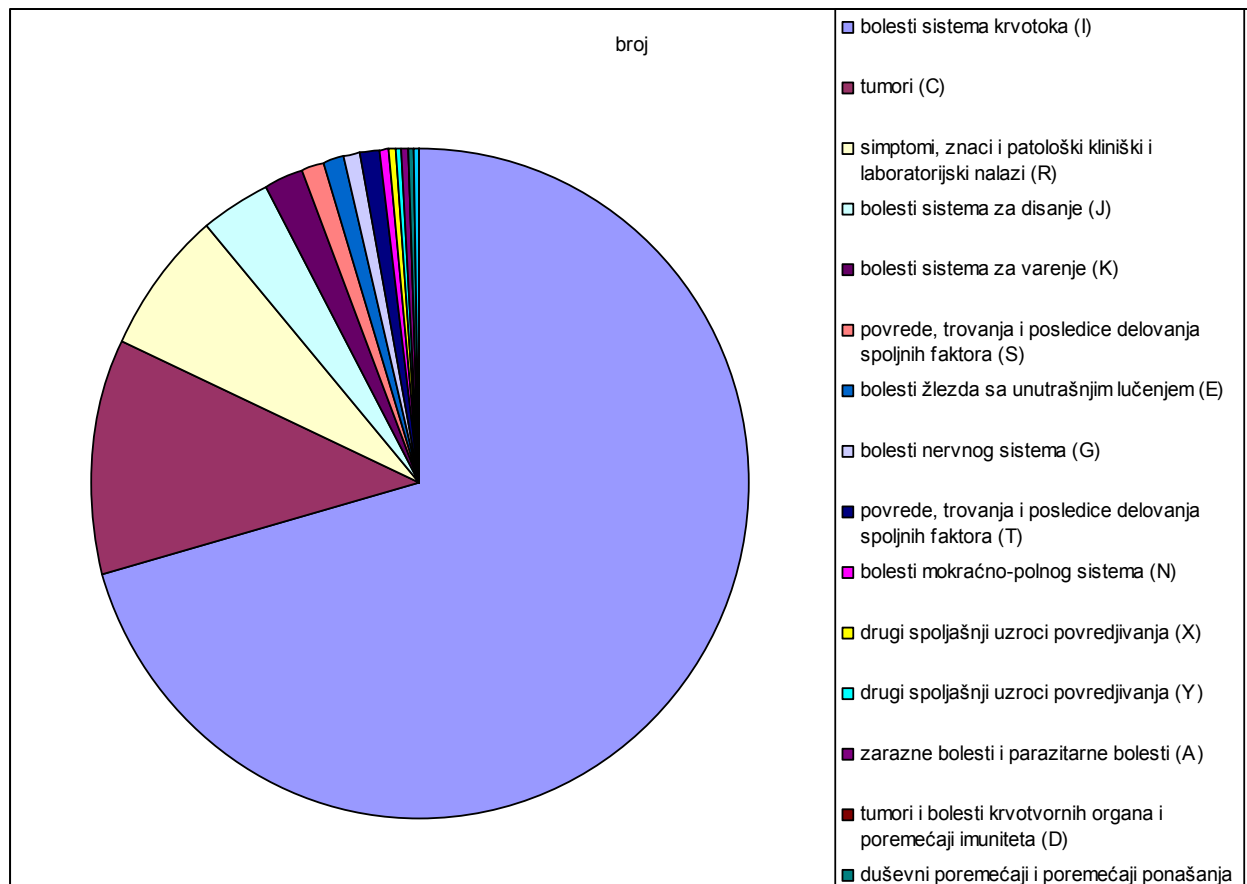

Tabela br 2: Najčešći uzroci smrtnosti u Sremskom okrugu :

Najčešće bolesti umiranja u Sremskom okrugu		
	broj	%
I50	1305	39,55
I42	402	12,18
I46	821	24,88
I21	173	5,24
I63	350	10,61
ostale	249	7,54
ukupno mortalitet	3300	100

C grupa		
šifra	broj umrlih	procenat
C34 (pluca I dusnika)	132	32,11
C16 (zeludca)	21	5,1
C22 (jetre)	24	5,84
C50 (dojke)	22	5,35
C18 (debelo crevo)	32	7,79
C20 (zadnje crevo)	17	4,14
C25 (pankreas)	13	3,16

Veliki značaj imaju pokazatelji evidentiranog morbiditeta – razboljevanja. U strukturi morbiditeta stanovništva starijeg od 19 godina u Službi opšte medicine, gde po pravilu i najveći broj korisnika zdravstvene zaštite ostvaruje kontakt sa zdravstvenom službom, vodeće prvo mesto zadržavaju bolesti sistema za disanje sa 35% učešća (24 % u 2007) potom slede bolesti kardiovaskularnog sistema sa 12%(17 % u 2007) učešća (najčešće bolesti iz ove grupe su arterijska hipertenzija i ishemijska bolest) , i bolesti koštano mišićnog sistema sa 9% učešća. (10 % u 2007).

Najčešći maligniteti koji se javljaju na našoj teritoriji su

- malignitet dojke ,
- malignitet traheje , bronha i pluća i
- malignitet creva.

Ono što se uočava jeste i povećanje udela mentalnih oboljenja u strukturi razboljevanja u odnosu na prethodnu godinu a najčešća iz ove grupe bolesti su neurotski i stresogeni peremećaji.

Najveći socijalno medicinski značaj imaju bolesti kardiovaskularnog sistema i maligniteti jer dominiraju našom nacionlnom patologijom i u strukturi mortaliteta (umiranja) i u strukturi morbiditeta (razboljevanja). Radi se o bolestima koje su :

- dugotrajne i masovne
- ostavljaju rezidualnu nesposobnost
- posledice koje ostavljaju su brojne i zahvataju niz sfera društva (zdravstvene , ekonomske i socijalne)
- zahtevaju dugi period stručnog nadzora i opservacije
- većina terapijskih mera su neugodne i dugotrajne
- većina bolesti iz grupe kardiovaskularnih i maligniteta su neizlečive
- na njihovu pojavu prevashodno utiču faktori ponašanja
- prevencija ovih bolesti se ogleda, prvenstveno u borbi protiv faktora rizika ovih bolesti a to su nepravilna ishrana, nedovoljna fizička aktivnost , pušenje , alkohol i stres.

TABELA BR 3: NAJČEŠĆE BOLESTI – OPŠTA MEDICINA U 2007. GODINI

NAJČEŠĆE BOLESTI	OPŠTA MEDICINA	
	Broj	%
Bolesti sistema za disanje J00-J99	65283	24
Bolesti sistema krvotoka I00-I99	45456	16.6
Bolesti koštanog sistema i vezivnog tkiva M00-M99	28190	10.4
Ostale	133306	49
UKUPAN MORBIDITET	272235	100

U odnosu na prethodnu godinu uočava se povećanje udela KVS bolesti u ukupnom morbiditetu (sa 12 % u 2001 i sa 13.26 povećanje je za 12 % u odnosu na prethodnu godinu – 2002; 2003 je udeo 15.4 % a u 2005. udeo ovih bolesti je na nivou prethodnih; sa 15.9 % učešća u 2006 godina i sa 16,6 % u 2007. godini, što je 0.7 % više u odnosu na prethodnu godinu, odnosno zdravstvenu zaštitu koristilo je 4710 pacijenata više). Uočava se smanjenje udela bolesti sistema za disanje u ukupnom morbiditetu (2001. godine je bilo 35 % ulčestalosti, a ove godine 29.4; 2005 udeo ovih bolesti je manji za 10 %). U 2006. godini procentualno učešće je 26.3 % , a u 2007 je 24 %, što je 2.3 % manje udeo ovih bolesti. Takođe se uočava smanjenje udela bolesti koštanog mišićnog sistema u ukupnom morbiditetu za 2 % (2006 godina 12.5 %; 2007 godina 10.4 %) . U službi medicine rada učešće bolesti respiratornog sistema je bilo 36 %, 2002 godine je 31% , a u 2006 godini je manji nego u 2007 godini (u 2006 godina bilo je 20.2 %; 2007 godina 26.1 %) Ukupan morbiditet je povećan za 5.9 % u odnosu na prethodnu godinu.

TABELA BR 4: NAJČEŠĆE BOLESTI – MEDICINA RADA U 2007. GODINI

NAJČEŠĆE BOLESTI	MEDICINA RADA	
	broj	%
Bolesti sistema za disanje J00-J99	12479	26.1
Bolesti koštanog sistema i vezivnog tkiva M00-M99	6084	12.7
Bolesti sistema krvotoka I00-I99	3879	8.1
Ostale	25385	53.1
UKUPAN MORBIDITET	47827	100

TABELA BR 5: NAJREĐE BOLESTI – OPŠTA MEDICINA 2007. GODINA

NAJREĐE BOLESTI	OPŠTA MEDICINA	
	Broj	%
Stanja u porođajnom periodu P00-P96	16	0.005
Trudnoća, rađanje i babinje O00-O99	89	0.03
Urođene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti Q00-Q99	131	0.05
Ostale	271999	99.9
UKUPAN MORBIDITET	272235	100

Svakako su najređe bolesti urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti kao i stanja u porođajnom periodu. U periodu 2006 i 2007 godine nema neke značajne promene.

TABELA BR 6: NAJREĐE BOLESTI – MEDICINA RADA 2007. GODINA

NAJREĐE BOLESTI	MEDICINA RADA	
	Broj	%
Trudnoća rađanje i babinje O00-O96	13	0.03
Urođene nakaznosti i deformacije Q00-Q99	18	0.0003
Bolesti krvi i krvotvornih organa D50-D89	343	0.7
Ostale	47453	99.2
UKUPAN MORBIDITET	47827	100

Najređe bolesti u posmatranim službama su urođene nakaznosti i bolesti vezane za trudnoću i babinje .U posmatranom periodu nema neke značajne promene .

TABELA BR 7: KARDIOVASKULARNE BOLESTI U 2007. GODINI

KARDIOVASULARNE BOLESTI	OPŠTA MEDICINA		MEDICINA RADA	
	Broj	%	Broj	%
KVS svega	45456	16.7	3879	8.1
Hipertensio arterialis essentialis	28407	10.5	2581	5.4
Druge bolesti srca	3687	1	129	0.3
Druge ishemijske bolesti	3011	1.1	212	0.5
Ostale	226779	83.3	43948	91.9
UKUPAN MORBIDITET	272235	100	47827	100

Značajanu učestalost u strukturi KVS, zauzimaju arterijska hipertenzija i ishemijske bolesti srca. U službi opšte medicine uočava se procentualno povećanje obolevanja od visokog krvnog pritiska, u odnosu na prethodnu godinu (9.8% za 2006 godinu a 10.5 % za 2007 godinu). U posmatranom periodu struktura KVS pokazuje izvesno povećanje svake od ove bolesti u odnosu na prethodnu godinu. U službi medicine rada posmatrani period pokazuje procentualno smanjenje učestalosti arterijske hipertenzije i ishemijske bolesti srca (za 2006 godinu 9.7 % a za 2007 8.1 %).

TABELA BR 8: MENTALNA OBOLENJA U 2007. GODINI

MENTALNA OBOLENJA	OPŠTA MEDICINA		MEDICINA RADA	
	Broj	%	Broj	%
Mentalna oboljenja svega	6144	2.2	1345	2.8
F30 – F39	2036	0.74	175	0.4
F40-F48	1878	0.7	930	1.95
Drugi duševni poremećaji ponašanja	838	0.3	66	0.1
Ostale	266091	97.8	46482	97.2
UKUPAN MORBIDITET	272235	100	47827	100

Učešće mentalnih oboljenja u ukupnom morbiditetu za 2006 godinu je 3 % , a za 2007. godinu je 2.8 %, što ne predstavlja neku značajnu razliku u smislu smanjenja učestalosti ovih bolesti. Od toga za 2006 godinu 2.2 % obuhvatalo je neurotske, stresogene i telesno manifestne poremećaje, a za 2007 godinu 1.95 %. Afektivni poremećaji uzimaju procentualno učešće od 0.3 %. Analizom se uočava povećanje udela ovih bolesti u ukupnom morbiditetu na istom nivou u odnosu na prethodnu godinu.

TABELA BR 9: TRI NAJREĐE DIJAGNOZE - OPŠTA MEDICINA U 2007. GODINI

TRI NAJREĐE DIJAGNOZE	OPŠTA MEDICINA	
	Broj	%
Encefalitis viralis	1	0.0003
Sequelae poliomyelitidis	1	0.0003
Druge smetnje disanja u porođ.periodu	1	0.0003
Ostale	272232	99.9
UKUPAN MORBIDITET	272235	100

TABELA BR 10: TRI NAJREĐE DG. – MEDICINA RADA U 2007. GODINI

TRI NAJREĐE BOLESTI	MEDICINA RADA	
	Broj	%
Neoplazma malignum cerebri	1	0.002
Neoplazma corporis uteri	1	0.002
Neoplazma laryngis	1	0.002
Ostale	47824	99.9
UKUPAN MORBIDITET	47827	100

TABELA BR 11: NAJČEŠĆI MALIGNITETI–OPŠTA MEDICINA U 2007. GODINI

MALIGNITETI	OPŠTA MEDICINA	
	Broj	%
Maligniteti - svega	1395	0.5
Neoplazma mammae	252	0.09
Neoplazma traheae, bronchi et pulmonis	168	0.06
Neoplazma malignum coli	88	0.03
Ostale	270840	99.5
UKUPAN MORBIDITET	272235	100

Najčešći maligniteti na našoj teritoriji su: malignitet dojke, malignitet bronha i pluća i malignitet creva. Učešće malignih oboljenja u ukupnom morbiditetu je 0.5 % gde prvo mesto zauzima malignitet dojke sa 0.09 % učešća u strukturi malignih bolesti. U odnosu na prethodnu 2006 godinu, nema bitnog povećanja maligniteta. Analizom maligniteta u službi medicine rada dobijamo slične podatke. Procentualno učešće malignih bolesti u ovoj službi je 0.2 %.

TABELA BROJ 12: NAJČEŠĆI MALIGNITETI–MEDICINA RADA U 2007. GODINI

MALIGNITETI	MEDICINA RADA	
	Broj	%
Maligniteti – svega	97	0.2
Neoplazma mammae	15	0.03
Drugi zloćudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	15	0.03
Neoplazma tracheae, bronchi et pulmonis	11	0.02
Ostale	47730	99.8
UKUPAN MORBIDITET	47827	100

TABELA BR 13: ENDOKRINE BOLESTI U 2007. GODINI

ENDOKRINE BOLESTI	OPŠTA MEDICINA		MEDICINA RADA	
	Broj	%	Broj	%
E grupa ukupno	9564	3.5	1139	2.4
Diabetes mellitus	4255	1.6	195	0.4
Ostale	262671	96.5	46688	97.6
UKUPAN MORBIDITET	272235	100	47827	100

Analizom endokrinih bolesti uočava se povećanje ovih bolesti u strukturi ukupnog morbiditeta za 30 % u odnosu na ukupni morbiditet. Grupa E je bila zastupljena sa 3 % a za 2006 ta zastupljenost je 3.3 %. A 2007 sa 3.5 %. Dijabetes mellitus ide sa 1 % na 1,4% učestalosti, odnosno na 1.6 % učestalosti u 2007 godini.

GRAFIKON BR 2: DIJABETES MELLITUS U STRUKTURI GRUPE E MKB

